

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Raport Sektorowy
**Sektor budowlany
w Danii**

SEKTOR BUDOWLANY W DANII

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

I.	Duńska branża budowlana – informacje podstawowe	5
II.	Charakterystyka branży budowlanej w Danii	7
III.	Eksport/Import.	10
IV.	Przedsiębiorstwa i rynek pracy	11
V.	Zagraniczne firmy budowlane w Danii.	13
VI.	Perspektywy branży budowlanej w Danii	14
VII.	Uwarunkowania formalno-prawne wejścia na rynek	16
VIII.	Formy pomocy publicznej	20
IX.	Dlaczego warto zainteresować się duńskim rynkiem budowlanym?	22
X.	Przydatne kontakty.	24

I. Duńska branża budowlana – informacje podstawowe

Po ciężkich latach kryzysu do duńskiej branży budowlanej zawitał optymizm. Niewątpliwie istotny wpływ ma na to ogólny stan duńskiej gospodarki, która w 2017 r. rosła **najszybciej od dekady**, osiągając wzrost na poziomie 2,2%. Podobny wynik na poziomie ok. 2% jest także spodziewany w 2018 r.

Rosnące ceny na duńskim rynku nieruchomości to kolejny motor nowych inwestycji w mieszkalnictwie. Po raz pierwszy od 2006 r. w Danii ma zostać oddanych **30 000** nowych mieszkań w 2019 r.

W 2016 r. duńska branża budowlana odnotowała 4,9% wzrost, osiągając wartość ok. 19,4 mld EUR. W 2021 r. wartość duńskiej branży budowlanej jest prognozowana na poziomie 23 mld EUR, co stanowi 18,8% wzrost w porównaniu do 2016 r.

W latach 2013 - 2017 zatrudnienie w budownictwie wzrosło o 22 tys. osób., a w 2017 r. wyniosło 166 500 osób. Po raz pierwszy od dekady poziom zatrudnienia przekroczył średnią dla lat 2000-2017, która wynosiła ok. 163 000 osób¹.

W 2016 r. w regionie „Wielkiej Kopenhagi” zrealizowano projekty budowlane o wartości przekraczającej **6 mld euro**, co stanowi 43% wzrost wartości w porównaniu do 2012 r. W ciągu następnych 4-5 lat ogromne inwestycje publiczne mają podtrzymać pozytywny trend².

W najbliższych latach inwestycje publiczne w infrastrukturę, szpitale, uniwersytety i rozwój przestrzeni miejskiej sięgną w Danii od **50 do 60 miliardów euro**. Spodziewany wzrost popytu w sektorze budowlanym

¹ Analiza rynku budowlanego w Danii, Dansk Byggeri, marzec 2018.

² Greater Copenhagen, Broszura nt. Rynku budowlanego.

powinien być istotnym czynnikiem dla wszystkich zagranicznych wykonawców rozważających wejście na rynek duński³.

Mimo gotowości Duńczyków do przyjęcia międzynarodowych konsorcjów startujących w przetargach budowlanych, poziom zaangażowania podmiotów zagranicznych na rynku budowlanym pozostaje w Danii na względnie niskim poziomie ok. 17%⁴.

³ Invest in Denmark, The Danish Construction Market, lato 2017, s. 1.

⁴ Invest in Denmark, op. cit. s. 2.

II. Charakterystyka branży budowlanej w Danii

Stosunkowo wysoki poziom regulacji sektora budowlanego skutkuje niskim poziomem konkurencji na rynku duńskim. Odnotowuje się tutaj bardzo niski odsetek prac budowlanych prowadzonych przez zagraniczne firmy z krajów UE, co przekłada się również na wysokie ceny usług budowlanych (2. miejsce w UE)⁵.

W latach 2012-2016 rynek budowlany росł w Danii średnio o 3,9% rocznie⁶.

Tabela 1. Wartość rynku budowlanego w Danii (2012-2016).

Rok	mln USD	mln DKK	mln EUR	wzrost (%)
2012	18 382,0	123 715,4	16 616,4	
2013	18 790,3	126 463,4	16 985,5	2,2%
2014	20 120,9	135 418,7	18 188,3	7,1%
2015	20 425,6	137 469,6	18 463,8	1,5%
2016	21 435,0	144 262,9	19 376,2	4,9%
CAGR*: 2012-16				3,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Marketline.

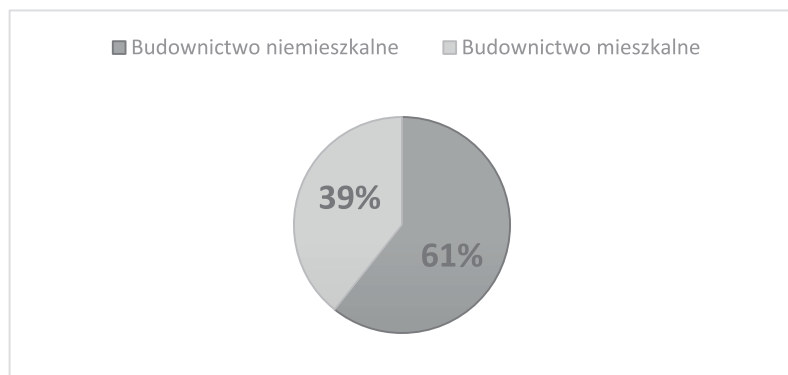
***CAGR – Skumulowany roczny wskaźnik wzrostu**

W 2016 r. wartość budownictwa niemieszkalnego w Danii wyniosła 11,8 mld EUR, a mieszkalnego ok. 7,6 mld EUR.

⁵ European Construction Sector Observatory, Country Profile Denmark, marzec 2018, s. 22, dostępne na: [https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20535/attachments/1/translations/en/renditions/pdf\[2.07.2018 r.\]](https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20535/attachments/1/translations/en/renditions/pdf[2.07.2018 r.])

⁶ MarketLine, Construction in Denmark, grudzień 2017 r.

Wykres 1. Rynek budowlany w Danii w podziale na segmenty

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Marketline.

Wartość dodana wypracowana przez duński sektor budowlany w 2016 r. osiągnęła **26,8 mld EUR**⁷.

W 2016 r. wydano w Danii **21 986 pozwoleń na budowę**, co oznacza 35% wzrost w porównaniu z 2008 r. gdy wydano ich 16 227. W 2016 r. liczba oddanych do użytku **nowych lokali mieszkalnych** wyniosła 18 922. Jest to istotny wzrost w zestawieniu z 11 896 lokalami, które oddano do użytku w 2011 r., ale nadal 30,5% spadek w porównaniu ze szczytowym jak do tej pory rokiem 2008, gdy oddano do użytku 27 215 lokali⁸.

Dania jest **liderem w dziedzinie zrównoważonego budownictwa**. Przedsiębiorcy rozwijający ekologiczne i innowacyjne technologie w sektorze budowlanym mogą tutaj liczyć na wsparcie w postaci dostępu do finansowania, zapewnionego m.in. dzięki rządowej strategii „Droga do efektywnego energetycznie budownictwa przyszłości w Danii”⁹. Obecnie największą barierą w implementacji strategii są coraz częstsze braki wykwalifikowanej kadry.

Planowane **inwestycje infrastrukturalne** są w najbliższym czasie głównym motorem wzrostu w branży budowlanej w Danii. Duńskie Mini-

⁷ European Construction Sector Observatory, Country Profile Denmark, marzec 2018, dostępny na: [https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20535/attachments/1/translations/en/renditions/pdf\[2.07.2018 r.\]](https://ec.europa.eu/docsroom/documents/20535/attachments/1/translations/en/renditions/pdf[2.07.2018 r.])

⁸ European Construction Sector Observatory, op.cit., s. 2.

⁹ Strategia dostępna w j. duńskim na: [https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2014_article4_da_denmark.pdf\[5.07.2018 r.\]](https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2014_article4_da_denmark.pdf[5.07.2018 r.]).

sterstwo Transportu planuje przeznaczyć 100 mld DKK (13,5 mld EUR) na rozbudowę infrastruktury, a zwłaszcza kolei. Flagowym projektem jest drogowo-kolejowy **tunel** o długości 18 km, który ma niedługo połączyć Niemcy i Danię. Ma on biec pod Cieśniną Fehmarn Belt, a koszt jego budowy szacowany jest na 7,4 mld EUR¹⁰.

Drugim istotnym projektem jest **rozbudowa metra** w Kopenhadze, którą rozpoczęto w 2011 r. Wartość inwestycji jest szacowana na ok. 21,3 mld DKK (2,9 mld EUR)¹¹.

Dania inwestuje także ok. 40 mld DKK (5,4 mld EUR) w strategiczny projekt rozbudowy i centralizacji infrastruktury szpitalnej. Do 2022 r. mają zostać ukończone prace nad 16. tzw. „**superszpitalami**”, z których 6 zostanie zbudowanych zupełnie od nowa¹².

¹⁰ Posaner J., A Danish test case for EU mega projects, POLITICO, 23 maja 2018 r., dostępne na: <https://www.politico.eu/article/fehmar-belt-tunnel-denmark-germany-becomes-political-test-case-for-eus-mega-projects/> [5.07.2018 r.].

¹¹ Szerzej nt. Rozbudowy metra w Kopenhadze: <https://intl.m.dk/#/about+the+metro/metro+expansion>

¹² Invest in Denmark, op. cit. s. 7.

III. Eksport/Import

W 2016 r. Dania wyeksportowała usługi budowlane o łącznej wartości **4,4 mld EUR**, co oznacza 88,7% wzrost w porównaniu z 2010 r. (2,3 mld EUR). Zdecydowana większość wyeksportowanych z Danii usług budowlanych - 75%, o wartości 3,3 mld EUR trafiła do krajów UE, co oznacza, że w porównaniu z 2010 r. odnotowano 38,4% wzrost udziału eksportu do UE w całości wyeksportowanych z Danii usług budowlanych. Średnia dla UE wynosiła w 2016 r. 56,7%.

W 2016 r. Dania importowała usługi budowlane o wartości **1,9 mld EUR**, co oznacza wzrost o 16,3% w stosunku do 2010 r. (1,6 mld EUR). Wartość importu z UE wyniosła 1,5 mld EUR czyli 78,9% całości. Ponownie jest to wartość powyżej średniej unijnej, która wynosi 71%. Wartość importu usług budowlanych z krajów spoza UE wyniosła 395,8 mln EUR.

Saldo w wymianie handlowej usług budowlanych jest korzystne dla Danii i wynosiło **2,5 mld EUR** w 2016 r.¹³

¹³ European Construction Sector Observatory, op. cit. s. 8.

IV. Przedsiębiorstwa i rynek pracy

W szeroko rozumianym sektorze budowlanym działało w Danii **70 120 firm** w 2016 r., co oznacza 10,9% wzrost w porównaniu z 2010 r.

Dziesięć największych duńskich firm zrealizowało w 2016 r. 149 projektów o łącznej wartości ok. 2,3 mld EUR.

Tabela 2. 10 największych duńskich firm budowlanych

Nazwa firmy	Liczba projektów w 2016 r.	Wartość (mld EUR)	Strona WWW
MT Højgaard A/S	26	0,543	mith.com
A. Enggaard A/S	12	0,340	enggaard.dk
NCC Construction Denmark A/S	19	0,287	ncc.dk
KPC Kjøbenhavn A/S	11	0,220	kpc.dk
Hoffmann A/S	16	0,178	hoffmann.dk
CASA A/S	14	0,177	casa.dk
DS Flexhal A/S	4	0,160	ds-flexhal.dk
Dansk Boligbyg A/S	11	0,120	danskboligbyg.dk
Per Aarsleff A/S	27	0,114	aarhus-arkitekterne.dk
Raundahl & Moesby A/S	9	0,113	raundahl-moesby.dk

Źródło: Copenhagen Capacity.

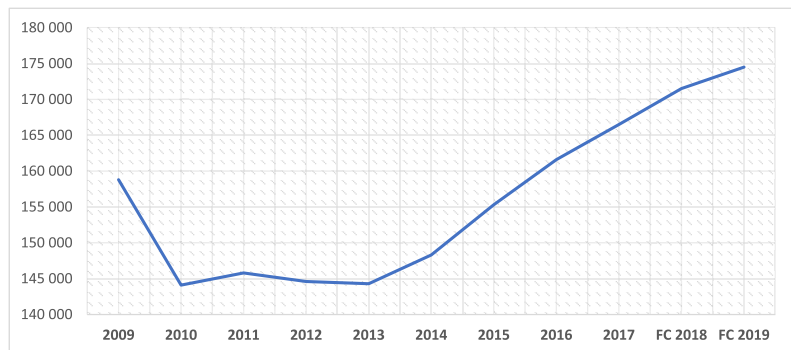
Obserwowany w ostatnich latach **wzrost zatrudnienia** w duńskiej branży budowlanej to w dużym stopniu zasługa ambitnych planów rządowych, które zakładają utworzenie 87 300 miejsc pracy w tym sektorze do 2020 r.

Tabela 2. Zatrudnienie w sektorze budownictwa w Danii w latach 2009-2019.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	FC 2018	FC 2019
Nowe budownictwo	36 100	31 000	33 500	33 000	33 100	33 200	35 600	39 300	42 500	45 000	47 000
Naprawy	58 400	53 900	55 200	54 300	55 000	58 600	59 200	59 900	60 200	61 000	62 500
Instalacje	19 900	18 000	19 100	19 300	18 100	17 700	19 300	20 500	21 000	21 500	20 000
Inne	5 800	4 800	4 400	3 800	4 200	5 000	6 000	7 100	7 200	7 500	8 000
Praca biurowa	25 400	24 100	23 600	23 300	23 700	24 600	25 500	25 400	26 100	26 500	27 000
Bez pracy*	13 200	12 300	10 000	10 900	10 200	9 200	9 700	9 400	9 500	10 000	10 000
Ogółem	158 800	144 100	145 800	144 600	144 300	148 300	155 300	161 600	166 500	171 500	174 500

Źródło: Analiza rynku budowlanego w Danii, Dansk Byggeri, marzec 2018.

Wykres 1. Zatrudnienie ogółem w sektorze budownictwa w Danii w latach 2009-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy rynku budowlanego w Danii, Dansk Byggeri, marzec 2018.

V. Zagraniczne firmy budowlane w Danii

Wśród największych zagranicznych przedsiębiorstw budowlanych, które działają na terenie Danii dominują firmy z Holandii, Niemiec, Francji i Belgii:

- VINCI Construction Grands Projets S.A.S., Francja
- Wayss & Freytag Ingenieurbau AG, Niemcy
- Max Bögl Stiftung & Co. KG, Niemcy
- CFE SA, Belgia
- Soletanche Bachy International, Francja
- BAM Infra B.V., Holandia
- BAM International B.V., Holandia
- Dredging International N.V., Belgia
- Boskalis International B.V., Holandia
- HOCHTIEF Solutions AG, Niemcy
- Ed. Züblin AG, Niemcy
- Van Oord Dredging and Marine Contractors B.V., Holandia

Jak wynika z danych Copenhagen Capacity, **aż 89% przetargów wygrywanych przez zagraniczne firmy budowlane przypada na organizacje zarejestrowane w Danii**¹⁴. Inwestycja w otwarcie przedstawicielstwa nie jest zatem pozbawiona sensu ekonomicznego.

Wśród polskich firm sektora budowlanego, które działają na terenie Danii możemy wymienić m.in.:

- Ready Bathroom Aps (www.readybathroom.eu)
- Budomex PL Filial af Budomex Sp. Z O.O. (www.budomex.org)
- GS Seacon ApS (www.gsseacon.com)
- Krakbau, Filial af Krakbau S.A. (www.krakbau.com.pl)
- Energifacader 2020 ApS (www.energifacader2020.dk)

¹⁴ Broszura Copenhagen Capacity pt.: "Europe is full of opportunities. Are you sure you're making the right business choices?", s. 18, dostępne na: <http://www.copcap.com/~media/copenhagen%20capacity%20-%20subsites/documents/pdf%20publications/construction%20brochure/construction%20in%20greater%20copenhagen%20-%20brochure.ashx> [6.07.2018].

VI. Perspektywy branży budowlanej w Danii

Od 2010 r. gospodarka duńska znajduje się w trendzie wzrostowym, co sprzyja optymistycznym prognozom wzrostu na duńskim rynku budowlanym w latach 2016-2021.

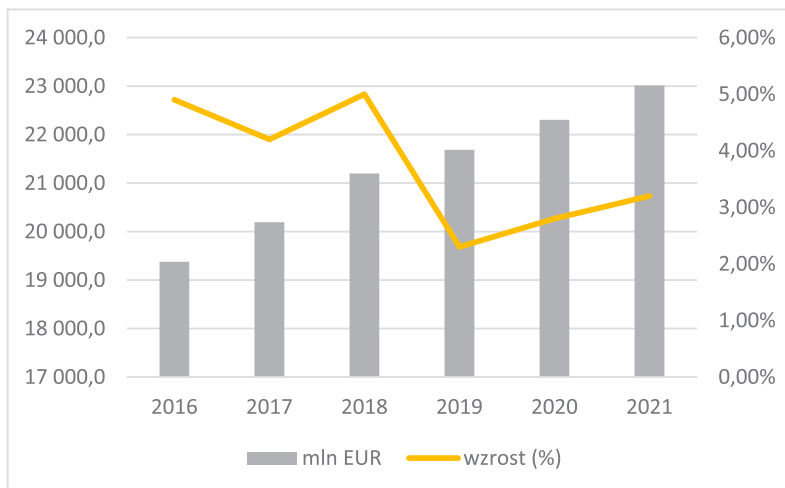
Tabela 2. Wartość rynku budowlanego w Danii – prognoza na lata 2016-2021.

Rok	mln USD	mln DKK	mln EUR	wzrost (%)
2016	21 435,0	144 262,9	19 376,2	4,9%
2017	22 336,3	150 329,0	20 190,9	4,2%
2018	23 450,3	157 826,6	21 198,0	5,0%
2019	23 990,5	161 462,1	21 686,2	2,3%
2020	24 673,5	166 058,9	22 303,6	2,8%
2021	25 454,9	171 317,9	23 010,0	3,2%
CAGR: 2016-2021				3,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Marketline.

Pozytywna długookresowa prognoza dla duńskiego rynku budowlanego ma związek z rosnącym wskaźnikiem urbanizacji. Przewiduje się wzrost zapotrzebowania na kolejne inwestycje, zwłaszcza mieszkaniowe w dużych ośrodkach miejskich.

Wykres 2. Wartość rynku budowlanego w Danii – prognoza na lata 2016-2021.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Marketline.

VII. Uwarunkowania formalno-prawne wejścia na rynek

Tak jak w pozostałych krajach Unii Europejskiej polskie firmy budowlane mają w Danii możliwość prowadzenia działalności o niestabilnym charakterze, która wynika ze swobody przepływu usług. **Przed podjęciem takiej działalności należy się jednak liczyć z szeregiem obostrzeń i wymogów, które należy spełnić, aby nie narazić się na kary i komplikacje podatkowe.** Poniżej przedstawiono najważniejsze uwarunkowania.

- RUT – Rejestr usługodawców zagranicznych

Firma delegująca pracowników do Danii w ramach świadczenia usług **ma obowiązek** zarejestrować się w duńskim rejestrze usługodawców zagranicznych, RUT (www.virk.dk/rut)¹⁵. Rejestracja powinna nastąpić najpóźniej w dniu podjęcia pracy. Przy każdorazowym rozpoczęciu wykonywania nowego zlecenia przedsiębiorstwo ma ponadto obowiązek ponownej rejestracji oraz podania informacji na temat wykonujących je pracowników oraz miejsca świadczenia usług. Nawet **drobne niedopełnienie formalności** związanych z rejestrem RUT powodują nakładanie **wysokich kar**. W razie nieterminowego zgłoszenia lub podania niezgodnych ze stanem faktycznym albo niekompletnych informacji Duński Urząd Inspekcji Pracy może nałożyć na przedsiębiorstwo karę pieniężną w wysokości 10 tys. DKK lub przesłać wniosek o nałożenie grzywny przez Policję. Wymiar kary zostaje podwyższony do 20 tys. DKK w razie, gdy przedsiębiorstwo kilkakrotnie naruszyło przepisy dotyczące obowiązku zgłaszania świadczonych usług w RUT. W razie nieprzestrzegania przepisów **najpoważniejszą konsekwencją może stanowić nałożenie na przedsiębiorstwo kary naliczanej w stawce dziennej, do czasu dokonania poprawnego zgłoszenia w RUT.**

¹⁵ Strona RUT jest również dostępna w j. polskim: https://indberet.virk.dk/myndigheder/stat/ERST/Rejestr_Uslugodawcw_Zagranicznych_RUT_#tab1 [6.06.2018 r.]

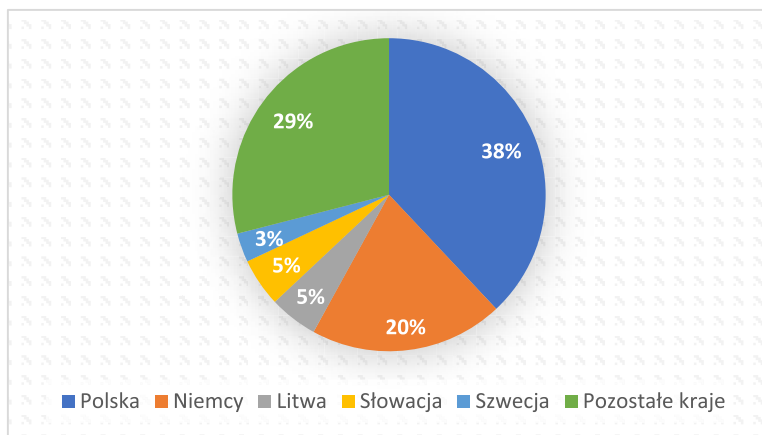
- Odwrócony VAT

W Danii obowiązuje zasada tzw. odwróconego podatku VAT. Oznacza to, że polska firma delegująca pracowników do Danii, świadcząca usługi firmie duńskiej, nie nalicza VAT-u na wystawianej fakturze. VAT płaci firma-usługobiorca naliczając go uprzednio sama od wartości netto wykonanej usługi. Obowiązek rejestracji jako płatnik VAT powstaje w sytuacji świadczenia usług dla osób prywatnych lub podmiotów niebędących płatnikami duńskiego VAT.

- Bezpieczeństwo i higiena pracy

Zgłoszenie w RUT jest zazwyczaj równoznaczne z kontrolą ze strony **Duńskiego Urzędu Inspekcji Pracy**¹⁶. Podczas kontroli sprawdzane są m.in. dokumenty z oceną ryzyka zawodowego, polityka firmy dot. palenia w miejscu pracy, instrukcje korzystania z maszyn lub niebezpiecznych substancji¹⁷. W 2017 r. Duński Urząd Inspekcji Pracy dokonał **3921 kontroli, z czego 1489 dotyczyło polskich przedsiębiorstw** w miejscach pracy w Danii. Wiele spośród tych kontroli wykazało nieprawidłowości – najczęściej chodziło o brak zgłoszenia w rejestrze usługodawców zagranicznych – RUT.

Wykres 3. Podział skontrolowanych miejsc prac według kraju pochodzenia firmy

Źródło: Duński Urząd Inspekcji Pracy.

¹⁶ Szerzej nt. Duńskiego Urzędu Inspekcji Pracy, dostępne na: <http://engelsk.arbejdstilsynet.dk/en/inspection> [6.06.2018 r.].

¹⁷ Szerzej nt. bezpieczeństwa i higieny pracy w Danii, dostępne na: <https://workplacedenmark.dk/pl-pl/health-and-safety> [6.06.2018 r.].

- Potwierdzenie opłacania składek

Przed wyjazdem do Danii, wszyscy delegowani przez polską firmę pracownicy powinni uzyskać poświadczone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych **druki A-1**, potwierdzające opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne.

- **UWAGA: Podatek od zagranicznej siły roboczej**¹⁸

Zgodnie z interpretacją duńskiego urzędu podatkowego (SKAT), z wyjątkiem zagranicznej siły roboczej mamy do czynienia w przypadku, gdy pracownicy zatrudnieni przez zagranicznego przedsiębiorcę są wysyłani do pracy na rzecz duńskich przedsiębiorców i wykonują **pracę stanowiącą integralną część duńskiego przedsiębiorcy**. W międzynarodowym wynajmie siły roboczej występują zatem trzy strony:

- duński przedsiębiorca, na rzecz którego wykonywana jest praca przez polskiego pracownika (**faktyczny pracodawca**);
- pracodawca z Polski lub innego niż Dania państwa (**formalny pracodawca**), który wysyła pracowników do pracy na terytorium Danii;
- **pracownik**, będący polskim rezydentem podatkowym.

Praca stanowiąca integralną część duńskiego przedsiębiorcy dotyczy zarówno pracy będącej **częścią podstawowej działalności przedsiębiorcy**, jak również może być rutynową **usługą uzupełniającą taką działalność** (np. usługi rachunkowe, sprzątanie).

O tym czy podatek od zagranicznej siły roboczej ma zastosowanie, SKAT podejmuje decyzje na podstawie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Kto ma prawo do wydawania poleceń pracownikom (firma duńska czy polska), w jaki sposób praca jest wykonywana?
2. Kto nadzoruje i jest odpowiedzialny za miejsce, w którym praca jest wykonywana?
3. Kto wypłaca pensje i inne należne pracownikom świadczenia?
4. Kto dostarcza niezbędne narzędzia i sprzęt, który jest w dyspozycji pracownika?
5. Kto określa liczbę i kwalifikacje pracowników odpowiedzialnych za wykonanie pracy?
6. Kto ma prawo do wyznaczenia osoby wykonującej pracę, a kto ma prawo rozwiązać umowę o pracę z pracownikiem?

¹⁸ Wyjaśnienie Ministerstwa Finansów RP w sprawie podatku od zagranicznej siły roboczej: https://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/1153127/201312_wyjasnienia_Dania.pdf [6.06.2018 r.].

7. Kto ma prawo rozliczać pracownika z wykonywanej pracy?

8. Kto ustala godziny pracy pracownika i urlopy?

W sytuacji gdy są wątpliwości czy polska firma może być traktowana jako podwykonawca i powinna być obciążana podatkiem od wynajmu zagranicznej siły roboczej najlepiej zwrócić się bezpośrednio do SKAT z wnioskiem o wydanie wiążącej interpretacji podatkowej (bindende svar) dotyczącej konkretnej umowy (załączając jej treść)¹⁹. **Interpretacja jest wiążąca dla urzędu skarbowego**, a jej uzyskanie kosztuje **tylko 400 DKK**. Minusem tego rozwiązania jest czas oczekiwania, który wynosi od 3 do 6 miesięcy.

Stała działalność gospodarcza w Danii

Decyzja o ustanowieniu stałego przedstawicielstwa w Danii, może być dla polskiej firmy kosztowna, ale ta inwestycja **oznacza dostęp do zupełnie nowych możliwości, kontaktów, projektów i przetargów**. Wszystkie formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej są w Danii dostępne w jednakowym stopniu dla podmiotów krajowych i zagranicznych.

W rankingu Banku Światowego, w którym oceniana jest **łatwość prowadzenia działalności gospodarczej (Doing Business)**, Dania została sklasyfikowana na **1. pozycji w Europie** i 3. na świecie (za Singapurem i Nową Zelandią)²⁰.

Możemy wyróżnić następujące formy prowadzenia stałej działalności gospodarczej w Danii^{21, 22}:

- ApS – Anpartsselskab (**Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**)
- A/S – Aktieselskab (**Spółka Akcyjna**)
- Filial – (**Oddział**)
- Salgskontor (**Przedstawicielstwo**)
- I/S – Interessentskab (**Spółka Jawna**)
- K/S Kommanditselskab (**Spółka komandytowa**)

¹⁹ Wniosek o wydanie wiążącej interpretacji SKAT jest dostępny na: <http://skat.dk/skat.aspx?oid=2242235> [6.06.2018 r.]

²⁰ World Bank, Doing Business Ranking 2018, dostępny na: <http://www.doingbusiness.org/rankings> [5.06.2018 r.]

²¹ Ministry of Foreign Affairs, Guide to Establishing a Business in Denmark, 2018, dostępne na: https://investindk.com/-/media/invest-in-denmark/publications/business-conditions/establishing_a_business_in_denmark2018.ashx?la=en&hash=72D89A94ACE0352B0D622CCADEDF2A1108AECDBC [5.06.2018 r.]

²² Copenhagen Capacity, Practical Guide: How to start a business in Copenhagen, dostępne na: <http://www.copcap.com/~media/copenhagen%20capacity%20-%20subsites/documents/general%20pdfs/practical-guide.ashx> [5.06.2018 r.]

VIII. Formy pomocy publicznej

Budownictwo socjalne odgrywa w Danii bardzo istotną rolę – do tej kategorii należy ok. 20% wszystkich lokali mieszkalnych w kraju. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Mieszkalnictwa ustanowiło szereg programów służących wsparciu dalszego rozwoju budownictwa socjalnego. W 2016 r. rozpoczęto m.in. adaptację do celów mieszkalnych opuszczonych powierzchni użyteczności publicznej np. galerii handlowych czy dworców. Na ten cel przeznaczono 4 mln EUR, a do jego realizacji wykorzystano nowoczesną technologię budownictwa modułowego²³.

W latach 2016-2017 rząd duński zobowiązał się przeznaczyć 20,2 mln EUR na realizację programu związanego z rozwojem **mieszkalnictwa tymczasowego** oraz remontem placówek dla uchodźców.

Duńczycy inwestują również w odnowę zaniedbanych obszarów miejskich. Ok. 18 mln EUR zostanie przeznaczony na ten cel w latach 2018-2019.

Rząd oferuje także możliwość uzyskania dodatkowego dofinansowania dla deweloperów oraz spółdzielni mieszkaniowych realizujących projekty tzw. **alternatywnych domów** (duń. skæve boliger), dedykowanych osobom bezdomnym i innym, znajdującym się w niekorzystnej sytuacji materialnej. Maksymalna wysokość wsparcia sięga 54 tys. EUR w przeliczeniu na lokal mieszkalny²⁴.

W ramach realizacji strategii „Droga do efektywnego energetycznie budownictwa przyszłości w Danii” duński rząd oferuje m.in. **dopłaty do interwencji mających na celu poprawę efektywności energetycznej lokali socjalnych**. Krajowy Fundusz Mieszkaniowy przeznaczy na ten cel 2,4 mld EUR w latach 2015-2020. Ok. 54 mln EUR rocznie z tego budżetu mają zostać przeznaczone na poprawę dostępu do mieszkań dla

²³ European Construction Sector Observatory, op. cit. s. 16.

²⁴ European Construction Sector Observatory, op. cit. s. 16.

osób starszych i niepełnosprawnych. Zachęty do poprawy efektywności energetycznej mieszkań są również dostępne dla **prywatnych gospodarstw domowych** - wprowadzono m.in. możliwość obniżenia wydatków na fachową siłę roboczą (BoligJobordningen – maks. 1614 EUR na osobę/rok). Wśród interwencji, które kwalifikują się na dopłaty można wymienić m.in. izolację dachu, ścian zewnętrznych i podłóg, wymianę okien, instalację lub wymianę systemów grzewczych, instalację paneli słonecznych, a także doradztwo energetyczne²⁵.

²⁵ European Construction Sector Observatory, op. cit. s. 21.

IX. Dlaczego warto zainteresować się duńskim rynkiem budowlanym?

Opóźnienia płatności to problem, który szczególnie dotkliwie wpływa na rozwój biznesu w branży budowlanej. Warto mieć na uwadze, że Dania jest jednym z krajów o najmniejszym poziomie ryzyka opóźnionej płatności według European Payment Risk Index²⁶. Co ciekawe, **duńskie firmy budowlane przodują w rankingu płatności realizowanych w uzgodnionym terminie - 90,7% (vs 36,4% w Polsce)**²⁷.

Według rankingu Banku Światowego **Doing Business 2017** Dania zajęła 6. miejsce w kategorii dotyczącej efektywności przyznawania pozwoleń na budowę. Przykładowo, do uzyskania pozwolenia na budowę magazynu wystarczy w Danii przejść 7 procedur administracyjnych, co zazwyczaj zajmuje ok. 64 dni. Średnia dla krajów OECD to 12,4 procedur administracyjnych, na które należy poświęcić ok. 152,1 dni. Koszty kształtują się w Danii nieznacznie powyżej średniej dla krajów OECD – 1,8% wartości magazynu vs 1,6%.

Mimo licznych wysiłków podejmowanych w celu popularyzacji sektora budowlanego jako miejsca pracy i rozwoju kariery zawodowej, **Dania zmaga się z chronicznym brakiem specjalistów** - m.in. drogowców, budowlanców, stolarzy, murarzy, hydraulików. Prognozy wskazują, że do 2020 r. odczuwalny stanie się również brak wysoko wykwalifikowanej kadry – inżynierów i kierowników budowy.

Rząd duński prowadzi działania mające na celu zwiększenie konkurencyjności duńskiego sektora budowlanego. Szereg barier administracyjnych powoduje jednak, że **rynek duński jest obecnie trzecim najsłabiej spenetrowanym rynkiem przez zagraniczne firmy budowlane z UE**. Przykłady polskich i zagranicznych firm, które odnalazły się na rynku

²⁶ Intrum Justitia, European Payment Report 2017

²⁷ CRIBIS D&B, Payment Study 2017, dostępne na:

<https://www.bisnode.si/storage/doc/201705/payment-study-2017light.pdf> [9.07.2018].

Dlaczego warto zainteresować się duńskim rynkiem budowlanym?

duńskim mimo trudności administracyjnych są jednak żywym dowodem na to, że bariery można pokonać. Zagraniczne Biuro Handlowe w Kopenhadze oferuje w tym zakresie swoje pełne wsparcie.

X. Przydatne kontakty

Informacje nt. działalności gospodarczej w Danii:

- **Danish Business Authority:** www.danishbusinessauthority.dk
- **Duński Urząd Inspekcji Pracy (Arbejdstilsynet):**
www.arbejdstilsynet.dk

Doradztwo i wsparcie dla biznesu zainteresowanego rynkiem duńskim:

- **Biuro Handlowe PAIH w Kopenhadze:** kopenhaga@paih.gov.pl
- **Invest in Denmark:** www.investindk.com
- **Copenhagen Capacity:** www.copcap.com
- **Zrzeszenie Pracodawców Sektora Budowlanego (Dansk Byggeri):**
www.danskbyggeri.dk

Sprawy konsularne:

- **Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Królestwie Danii:**
www.kopenhaga.msz.gov.pl

PAIH Expo

I Forum Wsparcia
Polskiego Biznesu za Granicą

www.paih.gov.pl